

Нов Закон за мерките и действията по време на извънредно положение

Във връзка с обявеното извънредно положение в страната, на 23.03.2020 г., Народното събрание на Република България прие окончателно Закон за мерките и действията по време на извънредно положение, който е обнародван в Държавен вестник на 24.03.2020 г. Този закон предвижда различни мерки и действия, които да бъдат предприети по време на извънредното положение, много от които ще засегнат съществено всички бизнес сфери.

Основните разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение са обобщени по-долу:

Мерки по отношение на търговски и административни договори

- Спиране на последиците от забава за плащане на задължения на частноправни субекти - лихви и неустойки за забава, предсрочна изискуемост, разваляне на договори и изземване на вещи;
- Спиране прилагането на Закона за обществените поръчки за медицински изделия, апаратура, консумативи, хигиенни материали и лични предпазни средства, необходими за диагностика и лечение на заразените пациенти;
- Възможност за предоговаряне на сроковете за изпълнение по договори за обществени поръчки по искане на изпълнителя, но не повече от срока на действие на извънредното положение.
- Възможност за едностранно изменение на договори по оперативните програми от страна на Управляващите органи, включително увеличаване на сумата по договора и отпускане на безвъзмездна финансова помощ по опростени процедури.

Трудови отношения

- Организация на работата: работодателите могат едностранно да възлагат надомна работа или работа от разстояние, да установяват непълно работно време за целия или за част от периода на извънредното положение, както и да преустановят работата на предприятието, част от него или на определени служители;
- Без ограничения за полагане на извънреден труд за служители с намалено работно време, които подпомагат оказването на медицинска помощ;
- При преустановяване работата на предприятието, служителите имат право на brutното си трудово възнаграждение за срока на преустановяване;
- Работодателят може да предостави едностранно само до $\frac{1}{2}$ от платения годишен отпуск на служителите, включително и на тези, които все още не са натрупали 8-месечен стаж. Работодателят е длъжен да разреши ползването на неплатен отпуск или на платен отпуск, когато това е поискано от някои категории служители;

- Държавата ще покрие 60% от възнаграждението за м. яниари 2020 на определени категории служители, отговарящи на критерии, определени от Министерски съвет, за срок до 3 месеца.

Процесуални правила

- Спиране на процесуалните срокове по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, с изключение на наказателни дела;
- Спиране на давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждат задължения за частноправните субекти, с изключение на сроковете по Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания;
- Спиране на сроковете за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства, с изключение на производствата по Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове;
- Спиране на обявените публични продани и въводи във владение;
- Ограничаване на нотариалните производства, освен неотложните;
- Неприлагане на запори на банкови сметки, заплати и пенсии в определени хипотези;
- Удължаване на данъчни и счетоводни срокове.

Законът влиза в сила със задна дата, считано от 13.03.2020 г., с изключение на някои разпоредби изрично изброени в § 52 от закона, които влизат в сила от обнародването. Законът ще се прилага до отмяна на извънредното положение.

Правни последици за търговските договори и задължения

Извънредното положение може да представлява непреодолима сила по отношение на някои търговски договори. В такъв случай страните могат да бъдат освободени от изпълнение на задълженията си докато трае извънредното положение. Настъпването на тези обстоятелства може да бъде доказано чрез издаване на удостоверение от независим орган (като БТПП), когато това е изрично предвидено в договора. Въпреки това, във всеки случай е необходим внимателен анализ на клаузите на конкретния договор.

В допълнение, държавата с участието на Българска банка за развитие подготвя нови програми за подпомагане на малкия и средния бизнес в условията на извънредно положение, които включват два инструмента – издаване на портфейлни гаранции към търговски банки и обратно изкупуване на капитал.

При необходимост от допълнителна информация и съдействие във връзка с прилагането на новия закон и мерките в подкрепа на бизнеса в извънредното положение, моля свържете се с адв. Владимир Начев на natchev@anglaw.com или с адв. Светлана Ганева на ganeva@anglaw.com.